

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 582/2018-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. novembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Milanom Fulecom, Živnostenská 2950/2, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 149/2017 z 28. februára 2018, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. júna 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpenej advokátom JUDr. Milanom Fulecom, Živnostenská 2950/2, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 149/2017 z 28. februára 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej prílohy vyplýva, že Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) uznesením sp. zn. 60 E cud 5/2012 z 3. júna 2015 zamietol návrh sťažovateľa na vyhlásenie cudzieho rozhodnutia [osvedčenie o nákladoch (náklady konania v súvislosti s konaním o vyhlásenie konkurzu, pozn.) z 18. októbra 2012 vydané Oddelením kancelára pri Vysokom súdnom dvore pre Anglicko a Wales] za vykonateľné na území Slovenskej republiky podľa nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej len „nariadenie Brusel I“). Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že po preskúmaní náležitostí návrhu na vyhlásenie cudzieho rozhodnutia za vykonateľné zistil, že nemožno bez pochybností zistiť dátum vzniku nároku na úroky v prípade nezaplatenia trov, pretože z obsahu cudzieho rozhodnutia vyplýva, že do rozsudku je ručne dopísaný neúplný dátum (4. júl 20..., pozn.). Zároveň okresný súd poukázal na to, že aplikovateľnosti nariadenia Brusel I podľa čl. 1 bodu 2 písm. b) nariadenia Brusel I bráni, že uvedený nárok vznikol v rámci konkurzného konania, v štádiu konania o vyhlásení konkurzu, čo potvrdil aj sťažovateľ v písomnom vyjadrení zo 14. apríla 2015.

Sťažovateľ podal proti zamietavému uzneseniu okresného súdu z 3. júna 2015 odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 22 CoE 166/2015 z 13. januára 2016 tak, že potvrdil odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu s odôvodnením, že splnenie formálnych náležitostí vrátane preukázania pravosti cudzieho rozhodnutia je nevyhnutným predpokladom uznania jeho vykonateľnosti v inom členskom štáte. Pre splnenie podmienky preukázania pravosti exekučného titulu je nevyhnutná existencia súdneho rozhodnutia obsahujúca úplné údaje, preto ručne dopísanie dátumu úradnou osobou do rozsudku považuje za okolnosť, ktorá vzbudzuje pochybnosti

o pravosti a v tejto časti spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Stotožnil sa aj s názorom okresného súdu, že predložené cudzie rozhodnutie nemožno vyhlásiť za vykonateľné na území Slovenskej republiky aj preto, že nárok vznikol v rámci konania o vyhlásenie konkurzu a nariadenie Brusel I sa na takéto rozsudky neuplatňuje.

Proti potvrdzujúcemu uzneseniu krajského súdu z 13. januára 2016 sťažovateľ podal dovolanie, v ktorom dôvodil najmä tým, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom pre nesprávne právne posúdenie veci v jeho veci konajúcimi súdmi, keďže nemožno akceptovať záver, že predložené cudzie rozhodnutie nie je pravé, hoci v úradne osvedčenej kópii cudzieho rozhodnutia je ručne dopísaný dátum neúplný, ale v úradnom preklade je predmetný dátum úplný. Nesprávne právne posúdenie sťažovateľ namietal aj vo vzťahu k záveru o tom, že na uvedenú vec nie je nariadenie Brusel I aplikovateľné. Najvyšší súd ako dovolací súd dovolanie sťažovateľa meritórne preskúmal a zamietol ho ako nedôvodné podľa § 448 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

Sťažovateľ v sťažnosti popisuje priebeh konania o jeho veci pred všeobecnými súdmi, argumentuje tiež judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie a komentárom k nariadeniu Brusel I, pričom namieta predovšetkým nesprávne posúdenie neprípustnosti aplikácie nariadenia Brusel I okresným súdom a krajským súdom, ku ktorému najvyšší súd zaujal opozitné stanovisko, ale rozhodnutie nezrušil a nevrátil na ďalšie konanie krajskému súdu. Zároveň najvyššiemu súdu vytýka arbitrárny a svojvoľný výklad únieového práva a doplnenie odôvodnenia o „výhradu verejného poriadku“, ktorú súdy nižších stupňov vo svojich rozhodnutiach neformulovali, pričom argumentuje najmä takto:

«14. Sťažovateľ pred Krajským súdom v Bratislave namieta, že Okresný súd Bratislava I postupoval nesprávne, keď dospel k záveru, že predložené cudzie rozhodnutie nie je možné vyhlásiť za vykonateľné na území Slovenskej republiky na základe ustanovení Nariadenia Brusel I, keďže ide o rozhodnutie vydané v konkurznom konaní. Krajský súd v Bratislave sa s touto odvolacou námietkou sťažovateľa žiadnym spôsobom argumentačne nevyporiadal. Naopak, v celom rozsahu sa s týmto nesprávnym záverom Okresného súdu Bratislava I stotožnil. Otázka aplikovateľnosti Nariadenia Brusel I je pritom bez akýchkoľvek pochyb otázku, ktorá má pre túto vec podstatný význam, keďže jej

zodpovedanie musí bezpodmienečne predchádzať rozhodnutiu všeobecných súdov o návrhu sťažovateľa na vyhlásenie cudzieho rozhodnutia za vykonateľné na území Slovenskej republiky. Túto otázku celkom zjavne považoval za významnú pre posúdenie tejto veci aj najvyšší súd, keď v bodoch 21 až 31 odôvodnenia napadnutého uznesenia podáva svoj vlastný názor na aplikáciu Nariadenia Brusel I v tejto veci. Sťažovateľ tak mal nepochybne nárok na to, aby Krajský súd v Bratislave zodpovedal jeho námietku, týkajúcu sa nesprávneho právneho posúdenia tejto veci Okresným súdom Bratislava I, a ak tak vôbec neurobil postihol svoje uznesenie vadou uvedenou v ustanovení § 241 ods. 1 písm. b) O. s. p., v dôsledku ktorej mal najvyšší súd toto uznesenie Krajského súdu v Bratislave na základe dovolania sťažovateľa zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie, čo sa však nestalo.

15. Naopak, najvyšší súd sa v bodoch 21 a 22 odôvodnenia napadnutého uznesenia sám bez opory v zákone podujal k náprave tejto zjavnej zmätočnosti uznesenia Krajského súdu v Bratislave, čo sa muselo nevyhnutne prejaviť na vnútornej rozpornosti a nezrozumiteľnosti jeho vlastných úvah. Na jednej strane totiž najvyšší súd tvrdí, že Okresný súd Bratislava I aj Krajský súd v Bratislave postupovali správne, keď dospeli k záveru, že podľa článku 1 ods. 2 písm. b) Nariadenia Brusel I sa toto nariadenie neuplatní na rozhodnutia vydané v konkurzných veciach (viď bod 21 odôvodnenia napadnutého uznesenia), avšak následne uvedený článok v tejto veci nesprávne aplikovali, keď na jeho základe vylúčili uplatnenie Nariadenia Brusel I v tejto veci (viď bod 22 odôvodnenia napadnutého uznesenia). Na druhej strane však najvyšší súd tvrdí, že túto nesprávnosť obidva sudy nižších stupňov zhojili tým, že túto vec napriek tomu nakoniec posúdili aj podľa Nariadenia Brusel I (viď bod 22 odôvodnenia napadnutého uznesenia).

16. Takýto záver však nemá žiadnu oporu v odôvodneniach uznesení, ktoré v merite tejto veci vydal Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave. Okresný súd Bratislava I síce v bode 1 na strane 5 odôvodnenia uznesenia, ktorým zamietol návrh sťažovateľa na vyhlásenie cudzieho rozhodnutia za vykonateľné na území Slovenskej republiky, uviedol, že ani údaje uvedené v osvedčení o pravosti cudzieho rozhodnutia vydaného Vysokým súdnym dvorom pre Anglicko a Wales podľa článku 54 Nariadenia Brusel I nie sú spôsobilé odstrániť jeho pochybnosti o obsahu samotného cudzieho rozhodnutia, čo má za následok nesplnenie požiadavky pravosti cudzieho rozhodnutia

podľa článku 53 ods. 1 Nariadenia Brusel I, avšak z bodu 2 na stranách 5 a 6 tohto uznesenia Okresného súdu Bratislava I je zjavné, že Okresný súd Bratislava I zamietol návrh sťažovateľa na vyhlásenie cudzieho rozhodnutia za vykonateľné na území Slovenskej republiky z dôvodu uvedeného v článku 1 ods. 2 písm. b) Nariadenia Brusel, keďže ho nesprávne považoval za rozhodnutie vydané v konkurznom konaní. Citujem z predmetného uznesenia Okresného súdu Bratislava I: „Ak teda Oddelenie kancelára pri Vysokom súdnom dvore pre Anglicko a Wales uložilo (...) (žalovanému, pozn. sťažovateľa) povinnosť na zaplatenie sumy 724 720 GBP, šlo o cudzie rozhodnutie vydané v rámci konkurzného konania, v dôsledku čoho nemožno toto rozhodnutie vyhlásiť na území Slovenskej republiky za vykonateľné (čl. 1 bod 2. písm. b) Nariadenia Brusel I).“ (strana 6 predmetného uznesenia Okresného súdu Bratislava I).

17. Je preto bezpredmetné, ak sa Okresný súd Bratislava I nad rámec tohto dôvodu zamietnutia návrhu sťažovateľa na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia za vykonateľné na území Slovenskej republiky vyjadroval aj k údajnému nenaplneniu požiadavky pravosti cudzieho rozhodnutia, keďže je zrejmé, že aj v prípade, ak by podľa názoru Okresného súdu Bratislava I cudzie rozhodnutie napĺňalo požiadavku pravosti, zamietol by návrh sťažovateľa na vyhlásenie jeho vykonateľnosti na území Slovenskej republiky, pretože nesprávne posúdil toto cudzie rozhodnutie ako rozhodnutie vydané v konkurznom konaní, na ktoré sa preto nevzťahujú ustanovenia Nariadenia Brusel I o uznávaní a vykonateľnosti cudzích rozhodnutí.

18. Navyiac, Okresný súd Bratislava I nemal ako súd, ktorý rozhodoval o návrhu sťažovateľa na vyhlásenie cudzieho rozhodnutia za vykonateľné na území Slovenskej republiky v prvej inštancii, podľa únievého práva žiadnu právomoc preskúmať obsah predloženého cudzieho rozhodnutia, ani ho posudzovať z hľadiska veci samej, t. j. či bolo vydané v občianskoprávnom, obchodnom, konkurznom konaní alebo inom konaní, čo jednoznačne vyplýva z článku 41 Nariadenia Brusel I citovaného v bode 25 tejto sťažnosti. Takúto právomoc nemal podľa článku 45 ods. 2 Nariadenia Brusel I citovaného v bode 27 tejto sťažnosti ani Krajský súd v Bratislave, ktorý mohol v odvolacom konaní odmietnuť vyhlásiť cudzie rozhodnutie za vykonateľné iba z dôvodov uvedených v článkoch 34 a 35 Nariadenia Brusel I, ako to vyplýva z článku 45 ods. 1 Nariadenia Brusel I citovaného

v bode 26 tejto sťažnosti, čo však neurobil, keďže sa stotožnil so závermi Okresného súdu Bratislava I, že Nariadenie Brusel I nemožno v tejto veci uplatniť.

19. Ak teda najvyšší súd dal následne v bode 24 odôvodnenia napadnutého uznesenia v plnom rozsahu za pravdu sťažovateľovým odvolacím aj dovolacím námietkam, že súdy nižších stupňov mali v konaní o vyhlásenie cudzieho rozhodnutia za vykonateľné na území Slovenskej republiky postupovať podľa ustanovení Nariadenia Brusel I, ale neurobili tak, mal sa tento jeho právny názor logicky odzrkadliť aj vo výroku napadnutého uznesenia, ktorým malo dôjsť k zrušeniu dovolaním napadnutého uznesenia Krajského súdu v Bratislave a tiež uznesenia Okresného súdu Bratislava I, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, a vráteniu tejto veci uvedeným súdom na ďalšie konanie, v ktorom by návrh sťažovateľa na vyhlásenie cudzieho rozhodnutia za vykonateľné na území Slovenskej republiky posúdili v súlade s ustanoveniami Nariadenia Brusel I. To sa však nestalo, keďže najvyšší súd dovolanie sťažovateľa ako nedôvodné zamietol.

20. Najvyšší súd sa namiesto toho v bodoch 28 až 31 napadnutého uznesenia pustil sám do výkladu ustanovení Nariadenia Brusel I, ktoré mal Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave v tejto veci použiť pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľa na vyhlásenie cudzieho rozhodnutia za vykonateľné na území Slovenskej republiky, aby tak dodatočne odôvodnil ich vlastné neodôvodnené rozhodnutia, ktoré mal po správnosti zrušiť, ak by si riadne plnil svoju kasačnú právomoc a povinnosť zabezpečiť sťažovateľovi riadny výkon jeho základného práva na súdnu ochranu.

21. Najvyšší súd týmto výkladom navyiac dospel k záverom hrubo odporujúcim zmyslu a cieľu ustanovení Nariadenia Brusel I upravujúcich vyhlásenie cudzích rozhodnutí za vykonateľné na území iného členského štátu Európskej únie, ako aj rozsudkom, v ktorých Súdny dvor Európskej únie podal výklad týchto ustanovení únieového práva, ktorý je pre súdy členských štátov Európskej únie, teda aj pre Okresný súd Bratislava I, Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd Slovenskej republiky, právne záväzný.

22. Podľa bodu 16 preambuly Nariadenia Brusel I vzájomná dôvera vo výkon súdnictva v spoločenstve odôvodňuje automatické uznávanie rozsudkov vydaných v členskom štáte bez ďalšieho konania, s výnimkou sporných prípadov.

23. Podľa bodu 17 preambuly Nariadenia Brusel I na základe tej istej zásady vzájomnej dôvery musí byť konanie smerujúce k výkonu rozsudku vydaného v jednom

členskom štáte na území iného členského štátu účinné a rýchle. Sledujúce tento cieľ by sa vyhlásenie rozsudku za vykonateľný malo vydať takmer automaticky po výlučne formálnej kontrole predložených dokladov bez možnosti, aby súd z úradnej povinnosti skúmal ktorýkoľvek z dôvodov nevykonateľnosti uvedený v tomto nariadení.

24. Podľa bodu 18 preambuly Nariadenia Brusel I avšak, dodržiavanie práv obhajoby vyžaduje, aby žalovaný mal možnosť odvolať sa v konradiktórnom konaní proti vyhláseniu rozsudku za vykonateľný, ak sa domnieva, že je daný niektorý z dôvodov nevykonateľnosti. Žalobca by tiež mal mať k dispozícii opravné prostriedky v prípade, že jeho návrh na vyhlásenie rozsudku za vykonateľný sa zamietol.

25. Podľa článku 41 Nariadenia Brusel I sa rozsudok vyhlási za vykonateľný ihneď po splnení formálnych náležitostí podľa článku 53 bez skúmania podľa článku 34 a 35. Účastník, proti ktorému sa o výkon žiada, nemá v tomto štádiu konania právo robiť žiadne podania k návrhu.

38. Výkladom citovaných ustanovení Nariadenia Brusel I, ktorý rešpektuje pravidlá elementárnej logiky, ako aj cieľ sledovaný týmito ustanoveniami a interpretovaný Súdny dvorom Európskej únie, ktorým je na základe vzájomnej dôvery vo výkon súdnictva v členských štátoch Európskej únie zabezpečiť, aby rozhodnutie vydané súdom jedného členského štátu malo rovnaké účinky vo všetkých ostatných členských štátoch, nemožno dospieť k inému záveru než k tomu, že súd prvej inštalácie členského štátu, v ktorom oprávnený žiada o vyhlásenie vykonateľnosti rozhodnutia vydaného súdom iného členského štátu je povinný vyhlásiť takéto rozhodnutie za vykonateľné ihneď potom, ako mu oprávnená osoba spolu s návrhom predloží pravé (autentické) cudzie rozhodnutie spolu s osvedčením o jeho vykonateľnosti, pričom tento súd nie je oprávnený preskúmavať úplnosť alebo neúplnosť údajov v ňom uvedených, ani žiadnym iným spôsobom spochybňovať obsah tohto rozhodnutia pod zámienkou skúmania pravosti jeho vyhotovenia.

39. Požiadavku pravosti spĺňa vyhotovenie cudzieho rozhodnutia vždy, pokiaľ je súdu, ktorý má rozhodovať o jeho vyhlásení za vykonateľné na území iného členského štátu Európskej únie, predložené originálne vyhotovenie takéhoto rozhodnutia alebo iné jeho vyhotovenie, ktoré má povahu originálu, napríklad jeho úradne osvedčená kópia. Tento záver jednoznačne podporuje aj komparatívny výklad článku 53 ods. 1 Nariadenia Brusel I vykonaný na základe porovnania jednotlivých oficiálnych jazykových verzií tohto

ustanovenia... z ktorého vyplýva, že pochybnosti by mohli vzniknúť iba o pravosti kópie cudzieho rozhodnutia (vyhotovenia cudzieho rozhodnutia, ktoré nie je originálom alebo iným vyhotovením tohto rozhodnutia rovnocenným s originálom, napr. jeho úradne osvedčenou kópiu). Súd, ktorý v prvej inštancii rozhoduje o vyhlásení cudzieho rozhodnutia za vykonateľné by preto mohol zamietnuť návrh oprávnenej osoby iba v prípade, ak by mu táto predložila prostú kópiu cudzieho rozhodnutia, o ktorej pravosti by mal pochybnosti. Nikdy tak však nemôže urobiť, ak je mu predložený originál cudzieho rozhodnutia alebo jeho osvedčená kópia, ktorej totožnosť s originálom je potvrdená úradne (napríklad notárom).

40. Ak je teda súdu, ktorý má v prvej inštancii rozhodovať o vyhlásení vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia predložená úradne osvedčená kópia cudzieho rozhodnutia spolu s osvedčením podľa článku 54 Nariadenia Brusel I, a tento súd napriek tomu po obsahovej stránke preskúmava úplnosť alebo neúplnosť tohto cudzieho rozhodnutia, nemožno to za žiadnych okolností považovať za formálnu kontrolu splnenia podmienok uvedených v článku 53 ods. 1 a 2 Nariadenia Brusel I, pretože tieto boli splnené už predložením uvedených listín, ale za závažné porušenie bodov 16 a 17 preambuly Nariadenia Brusel I a článku 41 tohto nariadenia. Žiadne ustanovenie Nariadenia Brusel I neumožňuje tomuto súdu preskúmavať úplnosť alebo pravosť údajov obsiahnutých v cudzom rozhodnutí. Naopak, súd musí pri rozhodovaní o vyhlásení cudzieho rozhodnutia za vykonateľné vychádzať iba z údajov uvedených v osvedčení podľa článku 54 Nariadenia Brusel I, ktoré navrhovateľ predložil spolu s cudzím rozhodnutím, pretože tieto údaje mu v plnom rozsahu postačujú pre jeho rozhodnutie o vyhlásení cudzieho rozhodnutia za vykonateľné. Ani pravosť týchto údajov však nie je súd žiadnym spôsobom oprávnený preskúmavať, ako to nakoniec potvrdzuje aj relevantná časť komentára k Nariadeniu Brusel I citovaná v bode 37 tejto sťažnosti.

42. Uvedené závery najvyššieho súdu sú v príkrom rozpore s dotknutými ustanoveniami Nariadenia Brusel I, cieľom, ktorý sledujú, ako aj ich výkladom podaným Súdnym dvorom Európskej únie a závermi právnej teórie, ktorú sťažovateľ citoval v tejto sťažnosti vyššie, a preto je ich potrebné považovať za svojvoľné.

43. Arbitrárny výklad únieového práva, ktorý podal v napadnutom uznesení najvyšší súd popiera základný princíp, na ktorom Nariadenie Brusel I stojí, ktorým je vzájomná

dôvera vo výkon súdництва v Európskej únii. Najvyšší súd v napadnutom uznesení bez opory v úniovom práve spochybňuje rozhodnutie súdu iného členského štátu Európskej únie, keď tvrdí, že nemožno overiť pravosť údajov uvedených v tomto rozhodnutí, keďže do neho úradná osoba (tohto súdu) ručne vpisovala údaje. Sťažovateľ na tomto mieste poukazuje na relevantnú časť komentára k článku 53 ods. 1 Nariadenia Brusel I citovanú v bode 36 tejto sťažnosti, podľa ktorého sa pravosť kópie cudzieho rozhodnutia musí posudzovať podľa práva štátu, ktorého súd rozhodnutie vydal, teda v tomto prípade podľa práva Anglicka a Walesu. Je celkom zjavné, že údaje, ktoré boli do cudzieho rozhodnutia dopísané ručne, sú údajmi uvádzanými Vysokým súdnym dvorom pre Anglicko a Wales, ktorý toto rozhodnutie vydal, čo vyplýva aj z toho, že cez každý takto ručne dopísaný údaj je odtlačená okrúhla pečať tohto súdu obsahujúca slová „Senior Courts Cost Office“. Nakoniec, ani sám najvyšší súd nespochybňuje, že tieto údaje boli doplnené do rozhodnutia úradnou osobou, teda osobou konajúcou v mene tohto súdu. Za týchto okolností najvyššiemu súdu ani žiadnemu inému slovenskému súdu podľa Nariadenia Brusel I neprináleží hodnotiť spôsob, akým anglické súdy podľa anglického práva vydávajú rozhodnutia, a či sú úradníci týchto súdov oprávnení podľa anglického práva dopĺňať do týchto rozhodnutí údaje ručne alebo nie, a ak áno, v akom rozsahu sú tak oprávnení robiť, keďže v takomto prípade už ide zo strany slovenských súdov o vecný prieskum cudzieho rozhodnutia a postupu, ktorý mu pred anglickým súdom predchádzal, ktorý je podľa článku 45 ods. 2 Nariadenia Brusel I neprípustný.

44. Oporu v obsahu sťažovateľom predloženého cudzieho rozhodnutia nemá ani tvrdenie najvyššieho súdu, že v ňom uvedené údaje sú neúplné. V prvom rade je potrebné položiť si otázku, ako Najvyšší súd Slovenskej republiky vie aké obsahové náležitosti má mať podľa anglického práva sťažovateľom predložené cudzie rozhodnutie, a či je oprávnený jeho obsahové náležitosti podľa anglického práva posudzovať, pretože iba v prípade kladného zodpovedania tejto otázky by mohol najvyšší súd oprávnené konštatovať úplnosť alebo neúplnosť takéhoto rozhodnutia. Z predchádzajúceho bodu tejto sťažnosti je však zjavné, že najvyšší súd takéto oprávnenie nemá, a preto sú akékoľvek jeho závery v tomto smere právne irelevantné. Nevyhnutne to preto platí aj o jeho závere, že v cudzom rozhodnutí nie je uvedený rok, od ktorého sťažovateľovi vznikol nárok na úroky. Tento záver

naviac odporuje úradnému prekladu tohto rozhodnutia, ktorý sa najvyšší súd podujal bez opory v zákone a nariadení spochybňovať.

45. V záverečných bodoch 32 až 34 odôvodnenia napadnutého uznesenia sa najvyšší súd aktivisticky, v prospech osoby povinnej z cudzieho rozhodnutia, vyjadruje k výhrade verejného poriadku zakotvenej v článku 34 ods. 1 Nariadenia Brusel I, aj keď táto výhrada nebola dôvodom, pre ktorý Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave odmietli vyhlásiť cudzie rozhodnutie za vykonateľné na území Slovenskej republiky. Otázku, či by vyhlásenie cudzieho rozhodnutia za vykonateľné na území Slovenskej republiky odporovalo verejnému poriadku, by bolo na mieste riešiť v prípade, ak by Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave postupovali v súlade s úniovým právom a prejednali návrh sťažovateľa podľa dotknutých ustanovení Nariadenia Brusel I, podľa ktorých by mohol žalovaný v odvolacom konaní vzniesť námietku podľa článku 34 ods. 1 Nariadenia Brusel I a sťažovateľ ako žalobca, by na ňu mohol reagovať. To sa však nestalo, a preto sťažovateľovi nie je vôbec zrejmé z akého dôvodu sa najvyšší súd k tejto otázke v odôvodnení napadnutého uznesenia venoval.

... Okresný súd Bratislava I nielenže v priamom rozpore s článkom 41 Nariadenia Brusel I odmietol po splnení formálnych náležitostí vyhlásiť cudzie rozhodnutie za vykonateľné na území Slovenskej republiky, ale navyiac ho preskúmaval z hľadiska veci samej, na základe čoho dospel k záveru, že bolo vydané anglickým súdom v konkurznom konaní, pričom k takémuto preskumu nie je podľa článku 45 ods. 2 Nariadenia Brusel I za žiadnych okolností povolaný ani súd v odvolacom konaní. Krajský súd v Bratislave sa s takýmto svojvoľným postupom Okresného súdu Bratislava I v celom rozsahu stotožnil a preto ani nepovažoval za potrebné zaoberať sa odvolacími námietkami sťažovateľa, ktoré proti nemu smerovali. Najvyšší súd síce vo svojom uznesení napadnutom touto sťažnosťou skonštatoval, že oba všeobecné súdy nižších stupňov postupovali nesprávne, keď neposúdili návrh sťažovateľa podľa Nariadenia Brusel I, aj keď tak vzhľadom na osvedčenie vydané Vysokým súdnym dvorom pre Anglicko a Wales mali urobiť, avšak namiesto toho, aby ich rozhodnutia zrušil a umožnil tak sťažovateľovi, aby o jeho návrhu prebehlo konanie v súlade s ustanoveniami Nariadenia Brusel I, dovolanie sťažovateľa zamietol ako nedôvodné a sám sa podujal naprávať vady rozhodnutí všeobecných súdov v dovolacom konaní.»

Na základe uvedenej sťažostnej argumentácie sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznal sťažovateľovi úhradu trov konania pred ústavným súdom.

Dňa 23. októbra 2018 bolo ústavnému súdu po predchádzajúcom nahliadnutí do spisovej dokumentácie doručené podanie [REDACTED], [REDACTED] (povinný z cudzieho rozhodnutia, pozn.), v ktorom navrhuje, aby ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú a tiež ako neprípustnú odmietol, a to s nasledujúcim odôvodnením:

„9. Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora EU vyplýva, že ak už raz bolo rozhodnutie začlenené do právneho poriadku členského štátu, v ktorom sa žiada o jeho výkon, príslušné ustanovenia vnútroštátneho práva tohto členského štátu sa na výkon tohto rozhodnutia uplatnia rovnakým spôsobom ako na rozhodnutia prijaté vnútroštátnymi súdmi (rozsudok z 13. októbra 2011. [REDACTED] C-139/10. EU:C:2011:653, bod 40 a citovaná judikatúra).

10. Záver je jediný. Uplatniteľné sú, v posudzovanom prípade, len procesné ustanovenia dožiadaného členského štátu. Súdny dožiadaného členského štátu nie sú povinné uplatňovať prípadné ustanovenia vnútroštátneho práva členského štátu pôvodu, ktoré by pripúšťali také zásahy do exekučného titulu, ku ktorým došlo v prípade sťažovateľa alebo tolerovali taký nedostatok, ako je neuvedenie roku, od ktorého sa počítajú úroky (obdobne aj rozsudok zo 4. októbra 2018, [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]. C-379/17.EU:C:2018:806, bod 36.)

... 14. Pri posudzovaní ústavnosti napadnutého rozhodnutia, je potrebné považovať za rozhodujúce skutkový záver o chýbajúcom roku, odkedy začalo úrokovanie, ktorý sa však objavil v úradnom preklade rozhodnutia, ako aj o tom právny záver, podľa ktorého chýbajúci údaj a rukou dopisované údaje bránia materiálnej vykonateľnosti rozhodnutia (bod 31 rozsudku najvyššieho súdu).

15. Ak by exekučnému súdu bolo predložený návrh na vykonanie exekúcie, ku ktorému by sa pripojilo vykonateľné rozhodnutie vydané súdom Slovenskej republiky, v ktorom by chýbalo určenie roku, od ktorého sa počíta vznik nejakého nároku, napríklad na úroky a súčasne by v rozhodnutí boli rukou dopisované údaje, tak by exekučný súd, ktorý by rozhodoval o tom, či vydá alebo nevydá poverenie na vykonanie exekúcie, návrh na jej vykonanie zamietol. Dôvodom by boli pochybnosti o materiálnej vykonateľnosti (odkedy vzniklo úrokovanie) a o pravosti vykonateľného rozhodnutia.

... 19. Voľný pohyb rozsudkov (rozhodnutí) podľa nariadenia č. 44/2001 nemôže byť založený na tom, že exekučný súd dožiadaného členského štátu nebude z materiálnych nedostatkov cudzieho vykonateľného rozhodnutia vyvodzovať rovnaké negatívne právne dôsledky ako pri vykonateľných rozhodnutiach vydaných súdmi tohto štátu. Inak povedané, nevidno žiaden dôvod na to, aby sa slovenské exekučné tituly posudzovali prísnejšie, v súlade s Exekučným poriadkom, než cudzie vykonateľné rozhodnutia, hoci vydané v členskom štáte Únie.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa preto sústredil na posúdenie, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú. Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž okrem iného vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Sťažovateľ namieta, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu viazaného procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu, vo veci konať a rozhodnúť (m.m. II. ÚS 88/01). Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (m. m. IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné (ťažiskové) otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (porov. právnu vetu nálezu III. ÚS 260/07; ďalej napr. aj II. ÚS 439/2016).

Ústavný súd v súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti považuje za potrebné poukázať aj na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach

a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

Sťažovateľ v sťažnosti namieta najmä neprávne posúdenie (ne)aplikovateľnosti nariadenia Brusel I na jeho vec, ktoré najvyšší súd nezohľadnil v zamietavom výroku napadnutého uznesenia napriek tomu, že sa stotožnil s názorom sťažovateľa o jeho aplikovateľnosti. Sťažovateľ tiež namieta, že najvyšší súd ako dovolací súd doplnil odôvodnenie rozhodnutia v predmetnej veci v takom rozsahu, že nahrádza rozhodovanie súdov nižších stupňov. Odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sťažovateľ považuje za arbitrárne a zmätočné.

V nadväznosti na sťažnostné námietky sťažovateľa ústavný súd poukazuje na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, v ktorej sa uvádza:

«... 20. Obsah dovolacích námietok smeroval tiež k spochybneniu správnosti právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie a odvolacím súdom... O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Ani tento dovolateľom namietaný dôvod dovolania nebol dovolacím súdom v danom prípade zistený.

21. V súvislosti s namietaným nesprávnym právnym posúdením dovolací súd uvádza, že súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd (ďalej aj „súdy nižšej inštancie“) postupovali správne ak v súvislosti s návrhom na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia skúmali aplikáciu ustanovení Nariadenia Brusel I na návrh na vyhlásenie vykonateľnosti predloženého cudzieho rozhodnutia, a taktiež dospeli k správne záveru, že podľa článku 1 ods. 2 písm. b) Nariadenia Brusel I sa nariadenie neuplatní na rozsudky vydané

v konkurzných konaniach, v konaniach týkajúcich sa vyrovnania zadlžených obchodných spoločností alebo iných právnických osôb a v podobných konaniach.

22. Pokiaľ však súdy nižšej inštancie v danom prípade posúdili vylúčenie uplatnenia Nariadenia Brusel I, a to s ohľadom na predložené Osvedčenie vydané Najvyšším sudcom vyšších súdov pre Anglicko a Wales podľa vzoru uvedeného v prílohe V Nariadenia Brusel I (založené na č. 1. 13 a jeho úradný preklad na č. 1. 15 spisu), išlo o nesprávnosť, ktorá však bola samotnými súdmi nižšej inštancie konvalidovaná tým, že napriek záveru o nemožnosti rozhodnutie vyhlásiť na území Slovenskej republiky za vykonateľné (čl. 1 bod 2. písm. b) Nariadenia Brusel I, keďže šlo o cudzie rozhodnutie vydané v rámci konkurzného konania), návrh na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia posúdili aj postupom podľa Nariadenia Brusel I.

23. V prípade žalobcom predloženého cudzieho rozhodnutia súd prvej inštancie mal dôvodnú pochybnosť o tom, či rozsudok o povinnosti zaplatiť trovy konania v sume 724 720,27 GBP nebol vydaný v rámci konkurzného konania, resp. podobného konania, a preto vyzval žalobcu uznesením zo dňa 30. marca 2015 sp. zn. 60 EcuD 5/2015 (č. 1. 52 až 53 spisu), aby predložil súdu úradný preklad žalobného návrhu podaného Oddeleniu kancelára pri Vysokom súdnom dvore pre Anglicko a Wales sp. zn. DEC/000298/12 vo veci pohľadávky č. 6678 z roku 2008. Žalobca súdom vyžiadaný úradný preklad žalobného návrhu nepredložil, pričom v písomnom vyjadrení zo dňa 14. apríla 2015 (č. 1. 64 až 75 spisu) uviedol, že z obsahu rozsudku je nepochybné, že týmto rozsudkom súd zaviazal žalovaného, ktorým je fyzická osoba s bydliskom na území Slovenskej republiky na zaplatenie nákladov konania, preto nesporne ide o rozsudok v občianskoprávnej veci, a to bez ohľadu na to, že náklady konania, teda nárok (náhrada nákladov konania), ktorý bol žalobcovi navrhovateľovi súdom priznaný, vznikol v rámci konania o vyhlásení konkurzu, ktoré nebolo vedené proti žalovanému, ale na spoločnosť [REDAKOVANÉ]. V odvolaní a dovolaní žalobca naproti tomu tvrdil, že v prípade konania, v ktorom bolo vydané cudzie rozhodnutie nejde o konkurz, resp. o konanie týkajúce sa vyrovnania zadlžených obchodných spoločností alebo iných právnických osôb, ani o podobné konanie, ale ide o konanie, ktoré takémuto konaniu musí nevyhnutne predchádzať.

24. *Napriek skutočnosti, že žalobca nepredložil súdom požadovaný úradný preklad návrhu podaného Oddeleniu kancelára pri Vysokom súdnom dvore pre Anglicko a Wales sp. zn. DEC/000298/12 vo veci pohľadávky č. 6678 z roku 2008, berúc do úvahy i v žalobe uvádzané tvrdenia (č. 1. 1 a nasl. spisu) týkajúce sa konania, v ktorom bolo vydané rozhodnutie, ktorého vykonateľnosti sa žalobca domáha, dovolací súd má za to, že z predloženého Osvedčenia vydaného Najvyšším sudcom vyšších súdov pre Anglicko a Wales podľa vzoru uvedeného v prílohe V Nariadenia Brusel I (založeného na č. 1. 13 a jeho úradného prekladu na č. 1. 15 spisu) vyplýva, že ide o rozhodnutie, na ktorého uznanie a výkon sa vzťahuje Nariadenie Brusel I, keďže podľa nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 o konkurznom konaní sa osvedčenie v danej forme a uvedenými náležitosťami nevydáva a zároveň súd vydávajúci osvedčenie vydaním osvedčenia podľa vzoru uvedeného prílohu č. V Nariadenia Brusel I tak potvrdil, že ide o rozhodnutie, na ktorého uznanie a výkon sa vzťahuje Nariadenie Brusel I, a preto pri samotnom rozhodovaní o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia je potrebné postupovať podľa ustanovení Nariadenia Brusel I, čl. 32 až 56.*

25. *Argumentácia žalobcu založená na citácii ustanovení Dôvodovej správy k Lugánskemu dohovoru je podľa názoru dovolacieho súdu v danom prípade neopodstatnená, keďže Lugánsky dohovor neupravuje otázky právomoci a uznávania výkonu rozhodnutí medzi členskými štátmi Európskej únie navzájom. Predmetné vzťahy upravuje Nariadenie Brusel I, resp. Nariadenie Brusel I bis (nariadenie č. 1215/2012). Predmetom Lugánskeho dohovoru je úprava právomoci a uznávania a výkonu rozhodnutí medzi členskými štátmi Európskej únie a vybranými štátmi Európskeho združenia voľného obchodu, ktoré nie sú členskými štátmi Európskej únie.*

26. *Vzťah Nariadenia Brusel I a Lugánskeho dohovoru je upravený v čl. 64 ods. 1 Lugánskeho dohovoru nasledovne: „Tento dohovor nemá vplyv na uplatňovanie zo strany členských štátov Európskeho spoločenstva nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach v žnem zmien a doplnkov...“. Dôvodová správa k Lugánskemu dohovoru z roku 2007 nie je interpretačným pravidlom k Nariadeniu Brusel I, resp. Nariadeniu Brusel I bis, a preto Nariadenie Brusel I nie je možné interpretovať v zmysle dôvodovej správy k Lugánskemu dohovoru; uvedené je ustanovené aj v samotnej dôvodovej správe k Lugánskemu dohovoru*

v bode 11: „V tejto dôvodovej správe sa musia zväziť všetky ustanovenia Lugánskeho dohovoru so zreteľom na precedensy v judikatúre, ktoré sa týkajú nielen predchádzajúceho dohovoru, ale aj nariadenia Brusel I, ktorého obsah je v podstate identický; je však potrebné mať na zreteli, že správa sa zaoberá len Lugánskym dohovorom, a preto žiadnym spôsobom neodráža postoj štátov alebo Spoločenstva k nariadeniu Brusel I. Neexistencia dôvodovej správy k nariadeniu Brusel I neznamená, že úlohou tejto správy je zaplniť túto medzeru. Inými slovami, cieľom tejto správy nie je poskytnúť vysvetlenie nariadenia alebo naznačiť jeho výklad alebo uplatňovanie jeho noriem; jej výlučným cieľom je vysvetliť normy Lugánskeho dohovoru v stave po revízii.“

27. Pre poriadok dovolací súd poznamenáva, že dňa 12. decembra 2012, s účinnosťou od 10. januára 2015, t. j. v danom prípade pred začatím konania, bolo prijaté Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 (ďalej aj „Nariadenie Brusel Ibis“) z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, ktorým v zmysle čl. 80 bolo zrušené Nariadenie ES č. 44/2001. V zmysle čl. 66 ods. 2 Nariadenia č. 1215/2012, podľa ktorého bez ohľadu na článok 80 sa nariadenie (ES) č. 44/2001 naďalej uplatňuje na rozsudky vydané v konaniach začatých, na listiny úradne vyhotovené alebo zaregistrované ako verejné listiny a na súdne zmiery, ktoré sa schválili alebo uzavreli pred 10. januárom 2015, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti uvedeného nariadenia, potom je správny aj záver súdov nižšej inštancie o aplikácii na daný prípad správnej normy, a to Nariadenia Brusel I, nakoľko cudzie rozhodnutie, ktorého vyhlásenia vykonateľnosti sa žalobca v konaní domáhal, bolo vydané dňa 18. októbra 2012.

28. Nariadenie Brusel I pojmovo rozlišuje medzi uznaním (oddiel 1 kapitoly III, čl. 33 až 37) a výkonom (oddiel 2 kapitoly III, čl. 38 až 52), keď rozsudok vydaný v členskom štáte a vykonateľný v tomto štáte sa vykoná v inom štáte, ak tam bol vyhlásený za vykonateľný na návrh zainteresovaného účastníka (čl. 38 ods. 1). Podľa čl. 41 Nariadenia, rozsudok sa vyhlási za vykonateľný ihneď po splnení formálnych náležitostí podľa Čl. 53 bez skúmania podľa čl. 34 a 35. Podľa čl. 53 a 54 Nariadenia účastník, ktorý žiada o uznanie alebo vydanie vyhlásenia vykonateľnosti, predloží vyhotovenie rozsudku, ktorý spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti. Účastník, ktorý žiada o vyhlásenie vykonateľnosti tiež predloží osvedčenie podľa článku 54 bez vplyvu na článok 55. Z obsahu

uvedených ustanovení Nariadenia vyplýva, že súd v tomto štádiu neskúma dôvody neuznania (čl. 34), ani nesmie skúmať rozhodnutie vo veci samej (čl. 36), avšak skúma splnenie formálnych náležitostí návrhu, súčasťou ktorého je také vyhotovenie rozsudku, ktoré spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti. Vzhľadom na uvedené zastáva dovolací súd názor, že pokiaľ sa jedná o pochybnosti súdov nižšej inštancie o pravosti žalobcom predloženého cudzieho súdneho rozhodnutia, tieto dovolací súd považoval tiež za odôvodnené. Základným predpokladom vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia v inom členskom štáte je splnenie formálnych náležitostí v zmysle čl. 41 v spojení s čl. 53 Nariadenia Brusel I. Súd pred vyhlásením vykonateľnosti obligatórne skúma, či predložené vyhotovenie rozsudku spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti, pričom účastník požadujúci vyhlásenie vykonateľnosti za týmto účelom predloží tiež osvedčenie vydané súdom alebo príslušným orgánom členského štátu pôvodu podľa vzoru uvedeného v prílohe V Nariadenia Brusel I.

29. Ako už bolo uvedené (bod 23. tohto rozhodnutia) súd prvej inštancie uznesením zo dňa 30. marca 2015 č. k. 60 EcuD 5/2015-52 vyzval žalobcu na odstránenie pochybností ohľadom pravosti predloženého cudzieho rozhodnutia. Žalobca, napriek výzve súdu, súdom vyžiadané doklady nedodal a jeho vyjadrenie zo 14. apríla 2015 pochybnosti súdu o pravosti doplnených údajov a pravosti predloženého cudzieho rozhodnutia žiadnym spôsobom neodstránilo.

30. Dovolací súd v tejto súvislosti akcentuje, že žalobca bol v konaní zastúpený advokátom, ktorý musí byť znalý predmetu, o ktorom sa rozhoduje, aké podklady a v akom vyhotovení nevzbudzujúcom pochybnosti o ich pravosti je nutné v súvislosti s návrhom na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia podľa Nariadenia Brusel I predložiť, ako aj dôsledkov, ktoré nastanú v prípade, že k návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti nebudú dodané všetky podklady relevantné pre rozhodnutie súdu. Nedodanie podkladov potrebných na rozhodnutie o vyhlásení vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia pritom nie je možné zhojiť na súde rozhodujúcom o dovolaní... osobitne ak je strana od začiatku zastúpená advokátom.

31. Pokiaľ ide o samotné rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia a jeho potvrdenie odvolacím súdom pre formálne vady rozhodnutia a pochybnosti o pravosti údajov uvedených v rozhodnutí, ktoré neboli odstránené ani na výzvu súdu prvej inštancie, uvedené rozhodnutia dovolací

súd považuje za správne. Na vyhlásenie vykonateľnosti súdneho rozhodnutia v zmysle Nariadenia Brusel I je potrebné, aby žalobca predložil také rozhodnutie a v takom vyhotovení, ktoré spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti t. j. rozhodnutie, ktoré nevyvoláva pochybnosti o jeho pravosti a pravosti údajov v ňom obsiahnutých. Za týmto účelom účastník, ktorý žiada o vyhlásenie vykonateľnosti predloží aj osvedčenie vydané súdom alebo príslušným orgánom členského štátu pôvodu vydané so štandardnou formuláciou uvedenou v prílohe V Nariadenia Brusel I (čl. 53 ods. 2 v spojení s čl. 54 nariadenia). Osvedčenie podľa predchádzajúcej vety, ale nie je spôsobilé odstrániť prípadné pochybnosti o pravosti údajov obsiahnutých v predloženom rozhodnutí, ak tieto údaje zo samotného osvedčenia nevyplývajú alebo ak z osvedčenia nie je zrejmé, že sa vzťahuje k preloženému súdnemu rozhodnutiu. Zo žalobcom predloženého rozhodnutia (č. 1. 14 spisu) už na prvý pohľad je zrejmé, že bol jednak prepísaný dátum rozhodnutia (17. október 2012 prepísaný na 18. október 2012), lehota na úhradu pohľadávky (zo 14 dní na 21 dní), dopísaný neúplný dátum, od ktorého vzniká nárok na úroky (4. júl 20..), a dovolací súd tiež poukazuje na rukou dopísanú ťažko čitateľnú vetu na spodnej strane cudzieho rozhodnutia. Z predloženého vyhotovenia cudzieho rozhodnutia ani osvedčenia rok vzniku nároku na úroky určiť možné nie je (a rovnako nie je možné zistiť, kto a z akého dôvodu uvedené údaje dopisoval, resp. prepisoval), čo vyvoláva dôvodné pochybnosti o pravosti cudzieho rozhodnutia, resp. pravosti údajov v ňom uvedených, pričom tieto údaje zároveň bránia materiálnej vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia. Uvedené pochybnosti rozhodne neodstráni ani úradný preklad cudzieho rozhodnutia, ktorý údaj obsahuje, ak údaj nie je zrejmý z vyhotovenia cudzieho rozhodnutia predloženého súdu. Navyše ak dovolateľ v dovolaní poukazuje na úradný preklad ako doklad, v ktorom je uvedený úplný dátum, v danom prípade pochybnosti úradným prekladom prekonané neboli, skôr naopak, keďže v predloženom cudzom rozhodnutí bola rukou dopísaná veta, ktorej význam zrejmý nie je, a ktorá v úradnom preklade ani preložená nebola.

32. Dovolací súd navyše v súvislosti s predmetom konania poukazuje na aplikáciu výhrady verejného poriadku členského štátu zabezpečujúceho ochranu domáceho právneho poriadku pred prenikaním takých účinkov použitia ustanovení cudzieho práva, ktoré by boli v rozpore s verejným poriadkom členského štátu. Výhrada verejného poriadku štátu, resp. verejnej politiky (v anglickom znení v oboch prípadoch „public policy“) členského štátu je

zakotvená tak v Nariadení Rady (ES) č. 1346/2000 o konkurznom konaní, ako aj v Nariadení Brusel I. Podľa ustanovenia článku 26 nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000: Každý členský štát môže odmietnuť uznať konkurzné konanie začaté v inom členskom štáte, resp. vymáhať výkon súdneho rozhodnutia vyneseného v súvislosti s takýmto konaním, ak by účinky takéhoto uznávania alebo vymáhania boli v zjavnom rozpore s verejnou politikou tohto Štátu, predovšetkým pokiaľ ide o jej základné zásady, ústavné práva a slobody jednotlivca. Podľa ustanovenia článku 34 ods. 1 Nariadenia Brusel I: Rozsudok sa neuzná, ak je uznanie v zjavnom rozpore s verejným poriadkom členského štátu, v ktorom sa o uznanie žiada. Úlohou orgánu prejednávajúceho súkromnoprávny spor s cudzím prvkom nie je hodnotiť obsah cudzieho práva. Orgány jedného štátu nemôžu analyzovať a hodnotiť právne predpisy cudzieho štátu a konštatovať, že taký, či iný predpis je v rozpore s jeho verejným poriadkom alebo že nespĺňa základné požiadavky kladené jeho verejným poriadkom. V rámci aplikácie výhrady verejného poriadku sa neskúma a nehodnotí právna norma cudzieho štátu, ale sa hodnotia účinky použitia tejto normy z hľadiska, či nebudú v rozpore s verejným poriadkom domáceho štátu; resp. sa hodnotia procesné účinky súvisiace s uznaním cudzieho rozhodnutia. Z hľadiska posudzovania výhrady verejného poriadku sú významné aj základné ľudské práva a slobody ako fundamentálne pravidlá, na ktorých dodržiavaní je potrebné bezpochyby vždy trvať a ktorých aplikáciu nemôžu vylúčiť, či ohroziť účinky cudzieho rozhodnutia, vyplývajúce z medzinárodných dohovorov, Ústavy SR a ostatných právnych predpisov. Konkrétne ustanoveniami siedmeho oddielu druhej hlavy Ústavy SR (právo na súdnu a inú právnu ochranu, pozri čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2, 3 a 4, čl. 48 ods. 2) pretransformovali do ústavného práva Slovenskej republiky režim medzinárodných dohovorov o ľudských právach a základných slobodách, aj keď jeho systematika nie je zhodná so systematikou týchto dohovorov (II. ÚS 62/1999).

33. Podľa konštantnej rozhodovacej praxe Súdneho dvora EÚ spadá rozhodovanie o tom, či určité princípy predstavujú pravidlá (zásady) verejného poriadku do pôsobnosti daného členského štátu. Pritom pojem verejný poriadok je potrebné vykladať z pohľadu práva štátu, v ktorom sa má cudzie rozhodnutie vykonať. Je teda nepripustné zohľadňovať verejný poriadok iného štátu, ktorý by nepredstavoval zároveň základné zásady právneho poriadku štátu uznania (výkonu) rozhodnutia.

34. Najvyšší súd poukazuje na rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veciach C-341/04, *Eurofoosd IFSC Ltd* (článok 26 nariadenia č. 1346/2000 o konkurznom, konaní) a C-7/98 *Dieter Krombach proti André Bamberski*, z ktorých vyplýva právo na spravodlivý súdny proces ako garantovaný všeobecný princíp komunitárneho práva, ktorého základnou súčasťou je možnosť každého žalovaného byť zastúpený právnym zástupcom. Z uvedených rozhodnutí tiež vyplýva jednoznačný príkaz pre členské štáty odmietnuť uznanie cudzieho rozhodnutia v prípade porušenia práva na obhajobu ako základného práva vyplývajúceho z ústavných princípov/tradícií členských štátov. A aj keď je v pôsobnosti orgánov členských štátov určiť obsah „verejného poriadku“, toto právo (na obhajobu) musí byť vždy chránené klauzulou o výhrade verejného poriadku. Inak povedané uznanie rozhodnutia, ktoré neobstojí z hľadiska ochrany základných práv, by bolo v rozpore s verejným poriadkom a v konečnom dôsledku aj s ústavným poriadkom (Nález Ústavného súdu ČR, ÚS 709/05; Rozsudok ESD: C-38/98 *Régie Nationale des Usines Renault SA v. Mexicar Spa a Orazio Formento*).»

Ústavný súd po preskúmaní sťažnostnej argumentácie a napadnutého uznesenia najvyššieho súdu dospel k záveru, že dovolací súd pri meritórnom dovolacom prieskume preskúmal rozhodnutia všeobecných súdov nižšej inštancie po právnej i skutkovej stránke, pričom presvedčivým a vyčerpávajúcim spôsobom svoje závery odôvodnil. Dovolaním napadnuté uznesenie krajského súdu vyhodnotil najvyšší súd ako vecne správne, keď sa stotožnil s názorom krajského (aj okresného) súdu o tom, že sťažovateľ si nesplnil povinnosť predložiť také vyhotovenie cudzieho rozhodnutia, ktoré spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti podľa čl. 53 ods. 1 nariadenia Brusel I.

Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd ústavne konformným spôsobom odôvodnil aj aplikovateľnosť nariadenia Brusel I v predmetnej právnej veci a svoje závery podložil relevantnou judikatúrou. Najvyšší súd v tejto súvislosti síce konštatoval, že súdy nižšieho stupňa pochybili, keď tvrdili, že na predmetnú vec nie je aplikovateľné nariadenie Brusel I (z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že okresný súd a krajský súd tento argument použili podporne, pozn.), zároveň však poukázal na skutočnosť, že okresný súd a krajský súd napriek tomuto chybnému záveru materiálne aplikovali označené nariadenie, keďže

podrobili predložené cudzie rozhodnutie prieskumu z hľadiska splnenia jeho formálnych náležitostí pre prípadné vyhlásenie jeho vykonateľnosti podľa nariadenia Brusel I a až následne dospeli k záveru o tom, že ho nemožno vyhlásiť za vykonateľné na území Slovenskej republiky pre nesplnenie požiadaviek na preukázanie jeho pravosti (čl. 53 ods. 2 nariadenia Brusel I).

Ústavný súd sa stotožňuje so záverom o tom, že prvostupňový súd a odvolací súd sa v otázke aplikovateľnosti nariadenia Brusel I dopustili pochybenia, ale zároveň konštatuje, že najvyšší súd konvalidoval svojím rozhodnutím vadu nesprávneho právneho posúdenia aplikovateľnosti nariadenia Brusel I na úrovni nižších súdov a zároveň zvýraznil, že okresný súd a krajský súd podľa jeho záveru materiálne poskytli sťažovateľovi požadovanú súdnu ochranu, keďže sa zaoberali posúdením formálnych náležitostí predloženého cudzieho rozhodnutia na účel overenia jeho pravosti ako predpokladu na jeho vyhlásenie za vykonateľné na území Slovenskej republiky podľa nariadenia Brusel I. Popísaný postup všeobecných súdov je nepochybne vnútorne protirečivý postup všeobecných súdov, podľa názoru ústavného súdu ho však nemožno kvalifikovať ako pochybenie ústavnej intenzity, ktoré by mohlo založiť dôvod na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pokiaľ ide o doplnenie a precizovanie právnej argumentácie napadnutým uznesením najvyššieho súdu, táto sa vzťahovala k argumentácii uplatnenej už oboma súdmi nižšieho stupňa, pričom bola dôvodná a relevantná pre zamietnutie sťažovateľovho návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia. Ústavný súd sa preto nestotožňuje s tvrdením sťažovateľa o tom, že odôvodnenie záveru nižších stupňov bolo neprípustným spôsobom nahradené dovolacím súdom. Ak najvyšší súd podporne poukázal aj na iný dôvod, ktorý vylučuje vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia (rozpor s verejným poriadkom pre kolíziu s ochranou základných práv povinného, pozn.), nemožno túto skutočnosť vnímať inak, len ako jeho príspevok k presvedčivosti rozhodnutia, ktorý ale zároveň nepopiera konštatovanú vecnú správnosť rozhodnutia krajského súdu napadnutého dovolaním a z ústavnoprávneho hľadiska, a preto nezakladá dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú konštantnú judikatúru, podľa ktorej predpokladom záveru o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je také pochybenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku, resp. CSP (m. m. I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06).

Vychádzajúc zo svojej konštantnej judikatúry, ústavný súd zároveň poukazuje na to, že základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie „je výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03) obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002) vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedeného zistené pochybenie, ktoré bolo v priebehu konania využitím dostupného mimoriadneho opravného prostriedku napravené, ústavný súd kvalifikuje ako také, ktoré nedosahuje ústavnoprávne významnú intenzitu pre prijatie sťažnosti na ďalšie konanie. Výklad a aplikáciu úniového práva najvyšším súdom nemožno hodnotiť ako svojvoľné či arbitrárne. Práve naopak, najvyšší súd presvedčivo zrekapituloval skutkový stav relevantne spochybňujúci, že cudzie rozhodnutie bolo sťažovateľom predložené v takom vyhotovení, ktoré spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti (prepísaný dátum rozhodnutia, lehota na úhradu pohľadávky, rukou dopísaný neúplný dátum splatnosti a rukou dopísaná nečitateľná veta na spodnej časti strany cudzieho rozhodnutia, ktorá nebola obsiahnutá ani v úradnom preklade rozhodnutia, pozn.).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým uznesením a sťažovateľom označeným základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie mohla reálne viesť k vysloveniu porušenia označených práv sťažovateľa. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa na predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec uvedeného ústavný súd dopĺňa, že posúdenie veci podľa druhovo vymedzeného predmetu konania na účel subsumovania pod prípadnú výnimku z aplikácie právneho predpisu nemožno považovať za skúmanie rozhodnutia z hľadiska veci samej v rozpore s čl. 52 nariadenia Brusel I, ako to tvrdí sťažovateľ.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. novembra 2018